

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Nagyné dr. Kálmán Éva ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Tóth Péter ügyvéd által képviselt alperes ellen 563.845.531 forint megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2008. november 6-án kelt 5.G.41.798/2007/21. számú ítélete ellen az alperes részéről 22. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését részben megváltoztatja, és az alperest terhelő marasztalás összegét 197.676.736 (egyszázkilencvenhétmillió-hatszázhetvenhatezer-hétszázharminchat) forintra leszállítja.

Az első fokú ítéletnek a perköltségre vonatkozó rendelkezését megváltoztatja, és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 585.000 (ötszáznyolcvanötezer) forint első fokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 174.000 (egyszázhetvennégyezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A ... Kft. (továbbiakban: ... Kft.), mint kötelezett és az alperes, mint készfizető kezes 2003. március 6-án megállapodtak abban; amennyiben a kötelezett az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal Kelet-Budapesti Igazgatóságával (továbbiakban: APEH) szemben fennálló 250.649.536 forint összegű, valamint a kezességvállalásának az időpontját követően keletkezett és ki nem egyenlített további adófizetési kötelezettségei teljesítésének nem tesz eleget, úgy az alperes, mint készfizető kezes fog teljesíteni. A megállapodás 2. pontja szerint a fennálló adótartozás megfizetésének pontos ütemét az adóhatóság külön határozatban rögzíti.

Az alperes az ugyanazon nap kelt kezességi szerződésben készfizető kezességet vállalt az eredeti adósnak, a ... Kft.-nek az APEH-hel, mint jogosulttal szemben lejárt, adókötelezettség jogcímén fennálló 250.649.536 forint, valamint a kezességvállalás időpontját követően keletkezett és ki nem egyenlített további kötelezettségei teljesítéséért, és 2003. március 10-én kelt szerződésben foglaltak szerint az APEH javára a ...-csoport anyavállalat általi kezességnyújtásban részesülő tagcégeinek tartozásai biztosítékként ingatlan keretbiztosítéki jelzálogot alapított 1.087.146.338 forint összeghatárig.

A készfizető kezességvállalására figyelemmel az APEH 2003. június 17-én kelt határozatával kötelezte az alperest a ... Kft. 322.899.104 forint adótartozásának a megfizetésére.

Az APEH 2005. december 15-e napjával, 2005. október 18-án kelt engedményezési keretszerződéssel bizonytalan követelésként a felperesre engedményezte a ... Kft.-vel szembeni összesen 563.845.531 forint követelését. Az adóhatóság az engedményezésről 2007. március 10-én kelt nyilatkozatával értesítette az időközben felszámolás alá került ... Kft.-t, illetve a felszámolót.

A felperes keresetében - a ... Kft. tartozásaiért való készfizető kezességre tekintettel - 563.845.531 forint (145.067.541 forint adókövetelés, 6.003.000 forint bírság, 148.763.128 forint késedelmi pótléktartozás, valamint 264.011.862 forint járulék) engedményezett követelés megfizetésére kérte az alperes kötelezését a 2002. évi LXV. tv. 2. §-ának (8) bekezdésére, a 2003. évi XCII. tv. 177/A. §-ára, a Ptk. 328-330. §-aira, a 272. §-ának (1) bekezdésére, 274. §-ának (2) bekezdésére és az 1990. évi XCI. tv. 26. §-ának (1) bekezdésére hivatkozással.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy leányvállalatai adótartozásaiért 1.087.146.338 forint erejéig vállalt kezességet, s ennek részét képezte a ... Kft. adótartozása is - mely az APEH 2003. június 17-én kelt határozata szerint 322.899.104 forint volt -, s az alperes az említett összeget meghaladó befizetést teljesített, állította, hogy ezáltal a perbeli adótartozás tekintetében is megszűnt a kezesség. Hivatkozott arra is; a készfizető kezességvállalása csak az adókra és az ahhoz kapcsolódó bírságra és késedelmi pótléokra terjedt ki, nem vállalt kezességet a leányvállalatai járuléktartozásaira, ezért a felperes által járulékkövetelés címén érvényesített 264.011.862 forint megfizetésére nem kötelezhető. Előadta továbbá; amennyiben a befizetései folytán nem mentesült

volna a helytállási kötelezettség alól, az egyes leányvállalatai adótartozásáért vállalt kezesség keretén túl történt teljesítésével a felperes jogelődje jogalap nélkül gazdagodott, amely túlfizetést a felperes követelésével szemben beszámít.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 299.833.669 forintot és 1.000.000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Határozata indokolásában a rendelkezésre álló okiratok értelmezésével az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes kezességvállalása a felperes által járuléktartozás címén érvényesített 264.011.862 forintra nem terjed ki, ezért a keresetet ezen követelés vonatkozásában elutasította. 299.833.669 forint összegben viszont megalapozottnak találta a felperes követelését az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. tv. (régi Art.) 25. §-ának (1) és (2), a 26. §-ának (1) bekezdése, valamint a Ptk. 329. §-ának (1), 272. §-ának (1), és a 274. §-ának (2) bekezdése alkalmazásával. E körben kifejtette, hogy az adóhatóság az alperest azért kötelezhette 2003. június 17-én kelt határozatával 322.899.104 forint adótartozás megfizetésére, mert a helytállási kötelezettsége kiterjedt a kezességvállalás időpontját követően keletkezett és ki nem egyenlített további kötelezettségekre is. Az adóhatóság 2008. október 17-én kelt nyilatkozata szerint a 322.899.104 forint adótartozás a kezességvállaláskor fennálló 250.649.536 forint adótartozáson és az akkor már fennálló 22.860.386 forint késedelmi pótléktartozáson túl további adófizetési kötelezettséget is tartalmazott. A felperes által adó, bírság és késedelmi pótléktartozás címén követelt 299.833.669 forint kevesebb az adóhatóság határozata alapján az alperest kezesként terhelő összegnél, ezért az elsőfokú bíróság ezen összeg megfizetésére kötelezte az alperest, figyelemmel arra, hogy az alperes a perben nem bizonyította ennek megfizetését, illetve azt sem, hogy a kezességvállalása alól szabadult volna. Az alperes védekezésével szemben az elsőfokú bíróság az APEH 2008. május 15-én és a 2008. október 17-én kelt nyilatkozata alapján megállapította, hogy az alperes által az adóhatóság részére befizetett összegek nem a ... Kft. (... Kft.) adótartozására kerültek elszámolásra, hanem a ... Motor Kft. és a ... Energetikai Gépgyártó Kft. adótartozásaira. A 2003. június 17-én kelt alperesi kezési kötelezettséget érvényesítő határozat alapján fizetés nem történt, és az adóhatóság a ... Kft. tartozását nem engedte el. Így nem fogadta az alperesnek azt a hivatkozását, hogy 1.504.265.398 forint befizetésével a perbeli tagcége tartozásáért vállalt kezesség alól is szabadult az alperes. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperes mentesülését nem bizonyítja a 2008. március 10-én kelt keretbiztosítéki jelzálogszerződés-módosítás sem, ezen módosítás ugyanis nem az alperes kezességének megszűnése miatt nem érintette a perbeli követelést, hanem azért, mert az adóhatóság a szerződésmódosítást megelőzően a perbeli követelést, az azt biztosító mellékkötelezettségekkel együtt, a felperesre engedményezte. Az elsőfokú bíróság aaptalannak ítélte azt az alperesi hivatkozást is, hogy az adóhatóság részére befizetett összeg részben jogalap nélkül került elszámolásra a ... Motor Kft. és a ... Energetikai Gépgyártó Kft. tartozásaira, mivel a perben az alperes maga adta elő, hogy az adóhatósággal folytatott folyamatos szóbeli egyeztetés alapján történt az elszámolás a nevezett tagcégek adótartozására, így az alperes pontosan meg sem határozott beszámítási kifogása

szerinti összeget nem jogalap nélkül teljesítette az adóhatóság felé, hanem a kezesi kötelezettségvállalás alapján. Az elsőfokú bíróság a perkoltség felől a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést annak részbeni megváltoztatása, a kereset teljes elutasítása iránt. A fellebbezésében lényegében teljeskörűen megismételte az első fokú eljárásban előterjesztett védekezését; azt az állítását, hogy kezesi helytállási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, illetve az alól szabadult. Fellebbezésében - többek között - a Ptk. 329. §-ának (1) bekezdésével összefüggésben hivatkozott arra is, hogy a perbeli engedményezés körülményeiből nyilvánvaló; az adóhatóság kezesség nélkül engedményezte a követelést a felperesre, és jelentőséggel bír az a körülmény, hogy az APEH a zálogjogot nem engedményezte, azzal mindvégig maga rendelkezett. Álláspontja szerint tévesen értelmezte az elsőfokú bíróság a kezesi kötelezettség terheesebbé válására vonatkozó adóhatósági nyilatkozatot, téves továbbá az az ítéleti megállapítás is, hogy az alperes nem bizonyította az APEH határozatban írt 322.899.104 forint adótartozás megfizetését, ugyanis az adóhatóság két nyilatkozata egyértelműen igazolta; az alperes a követelést megfizette, függetlenül attól, hogy azt az adóhatóság miként könyvelte le.

Az alperes 2004. április 21-én tartott fellebbezési tárgyaláson arra is hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a felperes keresetét a tb. járulék tartozás tekintetében elutasította, ezzel csökkentve a követelését. A felperes javára megítélt követelés áll tőkerészből, adótartozásból, késedelmi pótlékból és bírságból, ugyanakkor nincs elkülönítve; a késedelmi pótlék és bírság mennyiben kapcsolódik az adótartozáshoz, illetve mennyiben kapcsolódik az elutasított tb. tartozáshoz.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel támadott körben vizsgálta felül, és a következőkre tekintettel megállapította, hogy az alperes által előterjesztett fellebbezés részben megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla a másodfokú eljárásban a Pp. 249. §-ának (2) bekezdése alapján a fellebbezéssel támadott követelésre nézve további bizonyítást folytatott le, amelynek során a felperes újabb okirati bizonyítékokat csatolt, és a Pp. 253. § (1) és (3) bekezdése alapján - figyelemmel a Pp. 247. § (1) bekezdésének b) pontjában írtakra - keresetét megváltoztatva, a követelését az alábbiak szerint leszállította.

A fellebbezési eljárásban a felperes 2009. május 20-án kelt beadványa mellékleteként csatolt okiratok alapján az engedményezett 145.067.541 forint adótartozásra vonatkozó késedelmi pótlékot 46.606.195 forintban, a bírságét 11.009.000 forintban, majd utóbbit 6.003.000 forintban határozta meg, és így a Pp. 247. § (1) bekezdésének b) pontja alapján keresetét 197.676.736 forintra leszállította.

Az alperes változatlanul vitatta a fellebbezéssel támadott követelés jogalapját, megismételve, hogy kezesi kötelezettségvállalásának maradéktalanul eleget tett, vitatta továbbá a felperes által leszállított követelés összegét is. Állította, hogy a felperes által megjelölt 46.606.195 forint késedelmi pótlék olyan pótlékokat is tartalmaz, amely a felszámolási időszakára esik, előadta továbbá; a ... Kft. felszámolásának kezdő időpontját megelőző tevékenységet záró mérlegben 122.691.000 forint ún. következő időszakra átvihető ÁFA-visszaigénylési követelés szerepelt, amely lényegében visszaigénylésre került, így az adóhatóság felé a ... Kft. a visszaigényelhető ÁFA folyamatos beszámításával 122.691.000 forintot teljesített, ezért az adóhatóság követelése ennyivel kevesebb, összesen 24.609.194 forint. Mindezek alapján 24.609.194 forint adó, 17.023.217 forint adótartozásra eső késedelmi pótlék és 6.003.000 forint bírság, mindösszesen 47.635.411 forint tartozás lenne az alperes által elismerhető, ha azt már nem teljesítette volna.

A másodfokú eljárásban lefolytatott bizonyítás, az annak során feltárt további adatok alapján a Fővárosi Ítéltábla az alperes fellebbezését - a felperesnek a Pp. 247. § (1) bekezdésének b) pontja alapján megengedett kereset-leszállítás mértékével egyezően - részben, az alábbiak szerint találta alaposnak.

Az ügyben eldöntendő alapvető kérdés az volt, hogy megszűnt-e az alperesnek a ... Kft. (... Kft.) adótartozásaiért vállalt készfizető kezesség, illetve az adóhatóság 2003. június 17-én kelt határozata (7005/1997. [AAÉ.] APEH irányelv IV/1. pont) szerint az alperes eleget tett-e a helytállási kötelezettségének.

E kérdés vizsgálatánál - a Ptk. vonatkozó rendelkezései szerint - nem bír relevanciával az alperes fellebbezésében az a felvetés, hogy az engedményezés körülményei alapján nyilvánvaló, hogy az adóhatóság „kezesség nélkül engedményezte a követelést a felperesre”, és nincs jelentősége az alperes által hivatkozottak szerint a „zálogjog engedményezésének”, mert a jelen perben a felperes az alperes készfizető kezességvállalására alapítja a keresetét.

A Ptk. 328. § (1) bekezdése értelmében az engedményezés olyan szerződés, amellyel a jogosult a követelését másra ruházza át. Az átruházó, a korábbi jogosult az engedményező, a követelés megszerzője, az új jogosult az engedményes. Az engedményezéshez a kötelezett hozzájárulására nincs szükség, mert a jogosult személyében anélkül következik be változás, hogy az a kötelezett helyzetét érintené, súlyosbítaná. Az engedményezéssel alanycsere következik be a jogosult személyében, ennél fogva az engedményes, mint új jogosult megszerzi a követeléssel kapcsolatos mindazon jogokat, amelyek az engedményezőt megillették, így helytállóan hívta fel az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában a Ptk. 329. §-ának (1) bekezdésében írt szabályokat.

A kezes (Ptk. 272. §) arra vállal kötelezettséget, hogy ő fog teljesíteni a kötelezett helyett annyiban, amennyiben a kötelezett nem teljesít, vagyis a kezesség a kötelezettért való felelősségvállalás. Ha a jogosult a követelését másra

engedményezi, ez a kezes szempontjából nem jelenti a helytállási kötelezettségének a terhesebbé válását (Ptk. 273. §), ezért az engedményezésnek helye lehet. Mindezért a jogvita elbírálása szempontjából nem bír jelentőséggel az alperesnek a fenti állítása, amely szerint az adóhatóság „kezesség nélkül engedményezte a követelést a felperesre”, figyelemmel arra is, hogy a Ptk. hivatkozott szabályával ellentétes szerződési kikötésre nézve nem merült fel adat a perben, illetve ilyen szerződési kikötést az alperes nem bizonyított.

A Fővárosi Ítéltábla sem fogadta el az alperesnek azt a védekezését, amely szerint az elsőfokú bíróság megkeresésére adott, 2008. május 15-én és október 17-én kelt APEH nyilatkozat egyértelműen igazolja; az alperes a felperes által érvényesíteni kívánt követelést megfizette. Ezzel szemben a beszerzett iratok azt rögzítik; az alperes összesen 1.575.938.263 forint tartozást fizetett meg az adóhatóság számára, azonban az egyszerre több tagcég tekintetében is fennálló adótartozásra figyelemmel megkötött kezesi szerződések alapján a fizetést teljesítő kezes - a cégcsoport konszolidációját elősegítő célt szem előtt tartó - rendelkezése nyomán a tartozást csökkentő tételek két másik tagcég, a ... Energetikai Gépgyártó Kft. és a ... Motor Kft. tartozására kerültek elszámolásra. A ... Kft. (... Kft.) hátraléka vonatkozásában tartozást elengedő határozat nem született, s a kezesi felelősséget érvényesítő határozat sem eredményezett fizetést.

Nem bizonyította (Pp. 164. § (1) bekezdés) tehát az alperes, hogy a perbeli adótartozás kiegyenlítése megtörtént, s ezáltal megszűnt a helytállási kötelezettsége a ... Kft. adótartozásáért, illetve az APEH 2003. június 17-én kelt, az alperest, mint kezes kötelező határozata alapján megtörtént a teljesítés. Helytállóan döntött ezért az elsőfokú bíróság a felperes, mint engedményes kereseti követelése jogalapjának megalapozottsága kérdésében az ítélet indokolásában helyesen felhívott jogszabályi rendelkezések alapján.

Az alperes fellebbezése folytán indult jogorvoslati eljárásban a fellebbezéssel támadott felperesi követelés összegszerűsége a rendelkezésre álló dokumentumok alapján a következők szerint nyert tisztázást.

A felperes által csatolt, 2009. június 20-án kelt beadványa mellékletét képező 2009. május 4-i APEH tájékoztatás és a mellékelt, a ... Kft. folyószámla-kivonata alapján megállapítható a perbeli engedményezett 145.067.541 forint adótartozásnak az adott évre vonatkozó (a társaság ellen indult felszámolási eljárás kezdő időpontjáig [2004. VII. 6.] meghatározott) járulékokkal csökkentett pótlékvonzata, illetve a bírság összege.

A hivatkozott okiratok tartalmának megfelelően szállította le a felperes a keresetét - a 2009. június 25-i fellebbezési tárgyaláson - a 145.067.541 forint adótartozásból, a 46.606.195 forint késedelmi pótlékból és a 6.003.000 forint bírságból álló, összesen 197.676.736 forint összegre. A másodfokú bíróság a felperes leszállított kereseti követelése összegét a becsatolt okiratok alapján igazoltnak ítélte, ezen okiratokkal szemben nem fogadta el - bizonyítottság hiányában - az alperesnek az

összepszerűsége nézve a 2009. június 11-én kelt beadványában előterjesztett és az előzőekben már ismertetett, de kétségmentes okiratokkal alá nem támasztott érvelését, így nem fogadta el az alperesnek kizárólag a másodfokú eljárásban említett azon előadását, hogy a ... Kft.-nek a felszámolás kezdetét megelőzően visszaigényelhető a beadványában megjelölt összegű ÁFA keletkezett.

Mindezekre figyelemmel, illetve a lefolytatott részbizonyítás alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint változtatta meg.

A perköltség viseléséről a másodfokú bíróság a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján a felek pernyertessége és pervesztessége arányát figyelembe véve határozott.

Az első fokú eljárásban a felperes az 563.845.531 forint eredeti követelését tekintve 35 %-ban lett pernyertes, 65 %-ban pervesztes. Ennek megfelelően az általa lerótt 900.000 forint eljárási illetékből 585.000 forintot maga visel, míg 315.000 forint illetéket az alperes tartozik a részére megtéríteni. A felperest - 3.000.000 forint, általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjból (32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §) kiindulva - 1.050.000 forint, az alperest 1.950.000 forint munkadíj illeti meg, a két összeg különbözete 900.000 forint, mely az alperest illeti a nagyobb arányú pernyertessége folytán, így az első fokú eljárásban a nagyobb arányban pervesztes felperest kötelezte a másodfokú bíróság (900.000 - 315.000 forint) 585.000 forint első fokú perköltség megfizetésére az alperes javára.

A másodfokú eljárásban a felperes lett nagyobb részben, 66 %-ban pernyertes és 34 %-ban pervesztes. Az alperes az általa lerótt 900.000 forint fellebbezési illetékből 594.000 forintot maga visel, míg 306.000 forint jogorvoslati illeték megtérítésére a felperes köteles. Az ügyvédi munkadíj megállapításánál a másodfokú bíróság 1.500.000 forintból indult ki, amelyből a felperesnek járna 990.000 forint, az alperesnek 510.000 forint, a két összeg különbözete 480.000 forint a felperes javára. A fentiek alapján az alperes a 480.000 forint munkadíj és a 306.000 forint jogorvoslati illeték különbözetét, azaz 174.000 forint másodfokú perköltséget köteles a felperesnek megfizetni.

Budapest, 2009. június 30.

. Bánki Horváth Mária s. k.,

a tanács elnöke

. Rédei Anna s. k.,
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,
bíró

